

teit, in zooverre dáár kerkrechterlijk en staatsrechterlijk de inrichting en regeering onzer kerke door geleerde mannen aan de gereformeerde beginselen worden getoetst. Uit den nood der kerk is de behoefte aan eene Gereformeerde Hoogeschool voortgekomen; belijdenis en kerkorde zijn niet te scheiden; een „Herder en Leeraar” is een ander man dan de „Bedienaar des Woords”; de opleiding onzer predikanten aan de Staats-Universiteiten was één der oorzaken van het diep verval onzer Kerk.

Wij geven dus gereedelijk toe, dat het optreden der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag zoo onschuldig niet was; immers dat optreden alleen was eene daad waardoor veel van het bestaande, zoo al niet veroordeeld, toch als ongenoegzaam gestempeld werd.

Alleen, en hierop komt het aan, de Vereeniging voor Hooger Onderwijs gebruikt uitsluitend geestelijke wapenen; de Vrije Universiteit in haar naar buiten treden om zich te mengen in den strijd der geesten, in haar inwendig leven, waar zij de wetenschap beoefent en jonge lieden, voornamelijk aanstaande predikers des Woords, in die wetenschap inwijdt, richt zich slechts tot verstand en geweten. De Vereeniging voor Hooger Onderwijs heeft het uitdrukkelijk uitgesproken, dat kerkherstel niet op haren weg ligt, dat het haar taak niet is theologen, die hunne studiën voltooiden, den weg te wijzen om te geraken tot het kerkelijk ambt. Indien de Vereeniging dit deed, zou zij dan niet evenzeer hebben te zorgen voor jongelingen uit andere Gereformeerde kerken binnen en buiten ons land, die aan hare school theologie studeeren; zou zij zelfs niet verplicht zijn om ook hare juristen en litteratoren, straks hare geneeskundigen de behulpzame hand te bieden in het erlangen eener geschikte betrekking?

De jaarvergadering in 1884 sprak het stellig uit in de motie Van Schelven, dat de Vereeniging zich van stappen zou onthouden om de afkomende theologen in de kerk te brengen; directeuren hebben zich aan dien uitgedrukten wensch gehouden, óók toen sterke aandrang op hen werd geoefend, om zich de belangen van den eersten candidaat aan te trekken; de gemeenten hadden hier te handelen, niet de Vereeniging.

Wij handelen over 1885. In dat jaar was het op kerkelijk gebied nu juist niet onrustiger dan vorige jaren, al won meer en meer de overtuiging veld, dat het zóó niet blijven kon. Voor wat onze Vereeniging betreft, was vooral dit opmerkelijk, dat sommige ons genegen broederen pogingen in het werk stelden om alsnog te verwerven dat de candidaten tot den H. Dienst aan onze stichting gevormd, langs reglementairen weg werden toegelaten tot de Evangeliebediening in de Nederduitsch Her-